

LA “SET DE PODER”¹

Lev Trotski

3 de gener de 1937

versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de:
<http://www.ceip.org.ar/escritos/Libro5/ContextHelp.htm> i contrastada amb “La ‘soif du pouvoir’”, en
Oeuvres, tom 12, Institut Léon Trotsky – EDI, París, 1982, pp. 56-59.

Si hem de creure Vytxinski (agost de 1936), el “centre unificat” no té absolutament cap programa. La seua única motivació és “la mera set de poder”. Per descomptat, la meua set és més gran que la dels altres. Els plumífers a sou de la Internacional Comunista i alguns periodistes burgesos s’han esplaiat en diverses ocasions sobre el tema de la meua ambició. Aquests cavallers cerquen l’explicació de meua (inesperada) activitat terrorista en la meua desmesurada ambició per prendre el control de l’estat. L’explicació mitjançant la “set de poder” encabeix fàcilment en els estrets caps del comú dels filisteus.

Quan a principis de 1926 la “nova oposició” (Zinoviev-Kamenev) inicià una sèrie de converses amb els meus amics i amb mi per tal de planificar l’acció comuna. Kamenev em digué durant la nostra primera xerrada: “Sobra dir que només podem concertar aquest bloc si vostè està disposat a lluitar pel poder. Més d’una vegada ens hem preguntat si vostè no està cansat i ha resolt limitar-se a la crítica escrita, sense participar en aquesta lluita”. En aqueixa època. Zinoviev, el gran agitador, i Kamenev, el “polític astut” segons Lenin, tenien la il·lusió que els resultaria fàcil reconquistar el poder “A penes vostè i Zinoviev apareguen junts en la tribuna (em digué Kamenev), el partit dirà, aquí està el Comitè Central! Aquí està el govern!. La qüestió és: està vostè disposat a formar un govern?” Jo, que ja havia passat per tres anys de lluita en l’oposició (1923-26) no compartia aquestes esperances optimistes. El nostre grup (“trotskista”) tenia una visió prou clara de la segona etapa de la revolució (el termidor), de les creixents discrepàncies entre la burocràcia i el poble, de la degeneració nacional-conservadora dels dirigents madurs per a esdevenir nacional-conservadors i de la profunda repercussió que exercien les derrotes del proletariat mundial sobre el destí de l’URSS. No concebia el problema del poder en forma aïllada, és a dir, independent d’aquests importants processos interns i internacionals. Veia la necessitat de formar nous quadres i esperar els esdeveniments. Per això li responguí a Kamenev: “De cap manera em sent ‘cansat’, però opine que hem d’armar-nos de paciència durant un lapse perllongat, durant tot un període històric. Avui no es tracta de lluitar pel poder, sinó de preparar els instruments ideològics i els mètodes organitzatius de lluita

mentre esperem el nou ascens revolucionari. Quan vindrà? No ho sé”. Els lectors de la meua autobiografia, de la meua *Història de la Revolució Russa*, de la meua crítica de la Tercera Internacional, de *La revolució traïda*, res trobaren d’aqueix diàleg amb Kamenev en aqueixes pàgines. El mencione ací perquè fa llum sobre l’estúpida i absurda “intenció” que m’atribueixen els calumniadors de Moscou: la de retrogradar la revolució al seu punt de partida d’octubre de 1917... per mitjà de tirs d’un revòlver!

Els divuit mesos de la lluita interna que seguiren feren justícia a les il·lusions de Zinoviev i Kamenev. Però la seua conclusió fou diametralment oposada a la meua. “Si no podem prendre el poder als dirigents (digué Kamenev) només ens resta sotmetre’ns”. Després de molt vacil·lar, Zinoviev arribà a la mateixa conclusió. En vespres (o potser en el transcurs) del Quinzè Congrés (desembre de 1927), on havia d’anunciar-se l’expulsió de l’Oposició, tinguí la meua última conversació amb Zinoviev i Kamenev. Estava en joc el nostre destí per molts anys, potser per la resta de les nostres vides. Al final de la sessió, el to de la qual fou summament moderat (en realitat, profundament patètic) Zinoviev em digué: “Vladimir Ilitx (Lenin) ens advertí al seu testament que el conflicte entre Trotski i Stalin podria provocar l’escissió del partit. Pense en les seues responsabilitats! (Però la nostra plataforma és justa, o no?) Avui més que mai! (respongueren Zinoviev i Kamenev, que renegarien d’ella als pocs dies d’aquesta conversa). Si és així (diguí) la ferocitat de la lluita que l’aparell mena contra nosaltres demostra que no es tracta de diferències temporànies, sinó de contradiccions socials. Lenin també diu al seu testament que si les divergències d’opinió en el partit coincideixen amb diferències de classe, res (i menys la capitulació!) ens salvarà de l’escissió”. Recorde que, després d’un seguit de repliques, torní al testament de Lenin per a recordar-los que, segons aqueix document, Zinoviev i Kamenev recularen davant de la insurrecció de 1917 “per raons que no foren casuals”. “En cert sentit aquest moment és tan seriós com aquell, no obstant vostès es disposen a cometre el mateix tipus d’error, potser el més greu de les seues vides!” Fou la nostra última conversa. Mai tornàrem a intercanviar una sola carta, un sol missatge directe o indirecte. Durant els deu anys següents ataquí implacablement Zinoviev i Kamenev per la seua capitulació, que si bé significà un colp terrible per a l’Oposició, tingué per a ells conseqüències infinitament més greus del que m’era possible preveure a finals de 1927.

El 26 de maig de 1928 envií una lletra als meus amics des d’Alma-Ata: “El partit ens necessitarà una altra vegada, i més que mai. La nostra actitud ha d’ésser: no ens impacientem pensant que ‘tot es farà sense la nostra participació’; no ens turmentem nosaltres mateixos i els altres innecessàriament; estudiar, esperar, vetllar, no permetre que la nostra línia política siga corroïda pel fastig que ens provoquen els calumniadors i els canalles”.

No exagere en dir que el pensament expressat en aquestes línies constitueix el rerefons essencial de les meues activitats. Des de la meua joventut, el marxisme m'ensenyà a menysprear el subjectivisme personal, per al qual agullonar la història és una virtut. Sempre he considerat que la impaciència revolucionària mal ubicada és una font d'oportunisme i reflecteix una tendència cap a l'aventurerisme. He escrit centenars d'articles contra aquells que "presenten els seus comptes a la història abans del venciment" (maig de 1909). Al març de 1931 feu meues les paraules de Kote Tsintsadze, el meu camarada de lluita mort a l'exili: "Infeliços d'aquells que no saben esperar!" Refuse l'acusació d'impaciència junt amb moltes altres acusacions... Sé esperar. D'altra banda, ¿què significa la paraula "esperar" en aquest cas? Preparar el futur! ¿Que potser no és aquesta l'essència de l'activitat revolucionària? Per al partit proletari, el poder és el mitjà de transformació social. El revolucionari que no aspira a posar l'aparell de repressió estatal al servei del seu programa és un inútil. En aquest sentit, la lluita pel poder no és un fi en si mateix, sinó una part de la activitat revolucionària en el seu conjunt: l'educació i unificació de les masses treballadores. La conquesta del poder, que sorgeix naturalment d'aquesta activitat i, al seu torn, la serveix, pot proporcionar una satisfacció personal. Però aspirar al poder pel poder mateix és una actitud excepcionalment estúpida i vulgar, que només pot proporcionar-li satisfacció a un incapaç.

¹ "Pàgines de diari.", en *Les Crimes de Staline*, pp. 108-112. [de l'edició francesa]